

Tijd voor een rechtvaardig Utrecht

Verkiezingsprogramma SP Provincie Utrecht 2019

SP. 

Bestuur

Speerpunten

Vanuit onze 3 kernwaarden menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit streven wij naar een sociaal rechtvaardige Provincie Utrecht. Dat betekent:

- Dat de kosten van de noodzakelijke klimaataanpak niet worden afgewenteld op onze inwoners, maar in belangrijke mate gedragen worden door de grote vervuilende bedrijven.
- Dat publieke voorzieningen, waaronder nadrukkelijk het busvervoer, beschikbaar blijven voor alle inkomensgroepen.
- Dat wij ons vooral richten op banen op VMBO/MBO-niveau, omdat de Provincie Utrecht zich tot dusver eenzijdig heeft ingespannen voor werkgelegenheid voor hoger opgeleiden.
- Dat wij ons verzetten tegen “verdringing” op de arbeidsmarkt, met name bij het busvervoer, waar vrijwilligers steeds meer de plaats van betaalde krachten innemen.
- Dat recreatiegebieden, zoals het Henschotermeer, het Doornsche Gat, de Gravenbol en Kwintelooijen voor iedereen toegankelijk en betaalbaar blijven.
- Dat de sociale huursector in de Provincie Utrecht wordt versterkt, zodat de huurders en woningzoekenden sneller en eenvoudiger toegang krijgen tot betaalbare woningen.
- Dat de Provincie Utrecht, in samenspraak met en op verzoek van gemeenten, een rol kan spelen binnen het sociaal domein.
- Dat we iedereen gelijkwaardige kansen bieden op geluk in deze samenleving.
- Dat we discriminatie bestrijden, op welk terrein dan ook.

Bezuinigingen

- We beperken de inhuur van externe adviseurs en gedetacheerden tot de ‘Roemernorm’. Dit betekent dat niet meer dan 10 procent van de personeelskosten mag worden uitgegeven aan dure externe adviseurs, interim-managers en andere externe medewerkers.
- We bezuinigen met 50 procent op de uitgaven voor recepties, symposia en alle andere borrels en versoberen de catering tijdens Statenvergaderingen.

- Gedeputeerden maken zo min mogelijk dienstreizen naar China, India en elders om Utrecht 'op de kaart te zetten'.
- De hoge declaraties van onkosten van onze gedeputeerden kunnen fors omlaag. We stellen regels in die uitgaan van matigheid.
- We verlagen de statenvergoeding. We zoeken daarbij de grens op van de wettelijke regelingen.

Democratie, integer bestuur

- De referendumverordening breiden we uit met de mogelijkheid tot het houden van een raadplegend referendum.
- De commissaris van de Koning en de leden van Gedeputeerde Staten mogen hooguit maatschappelijke nevenfuncties vervullen, waar zij ten hoogste een reële onkostenvergoeding voor krijgen.
- Het vergaderen achter gesloten deuren brengen we terug tot het absoluut noodzakelijke.
- We maken een einde aan de privileges van Statenleden en bestuurders, die gratis toegang krijgen tot tientallen theatervoorstellingen, films en andere evenementen.
- Onveiligheid van openbaar bestuurders en daarmee van onze samenleving willen wij bij de wortel aanpakken.
- Instellingen die subsidie ontvangen van de Provincie moeten dat geld gebruiken voor de uitvoering van hun taken, niet voor exorbitante beloningen van bestuurders of ontslagvergoedingen. Ook leggen de instellingen die subsidie ontvangen expliciet en gespecificeerd verantwoording af aan de Provinciale Staten over de uitgaven die met subsidiegeld gedaan zijn. Voor bestuurders en directie stellen we het inkomen van de Commissaris van de Koning in als plafond.
- De provincie maakt meer werk van directe inspraak via referenda, hoorzittingen en e-participatie (via internet).
- De SP is en blijft kritisch op eventuele plannen tot fuseren van meerdere provincies tot een superprovincie. Voor een goede samenwerking op deelterreinen heb je geen megaprovincie nodig.

Publieke diensten

- We maken een einde aan het privatiseren van zaken van algemeen belang. Niet alleen gaat in een geprivatiseerd bedrijf de winst boven de kwaliteit, bovendien gaat de democratische controle verloren. In de visie van de SP horen publieke diensten, zoals het openbaar vervoer en nutsbedrijven, publiek bezit te zijn.

Personeelsbeleid

- We zien erop toe dat medewerkers in de schoonmaak, bewaking en het restaurant van het Provinciehuis onder een fatsoenlijke cao vallen en de werkzekerheid krijgen die anderen in dienst van de provincie ook hebben.
- CAO-onderhandelingen worden gevoerd met de vakbonden. Het Interprovinciaal Overleg (IPO) mag dat niet omzeilen door op OR-niveau afspraken te maken.
- We doen er alles aan om langdurig ziekteverzuim onder medewerkers te voorkomen. Als dit toch voorkomt helpen we ze om zo snel mogelijk weer aan het werk te gaan, zo nodig in een andere – passende – functie.
- We streven naar diversiteit onder het provinciale personeel, en vragen hetzelfde streven aan door de provincie gefinancierde organisaties. Ook voor wat betreft mensen met een arbeidsbeperking.

Open data overheid

- Het beter delen van openbare informatie is van grote waarde voor de samenleving. We maken een slag met het openstellen van Provinciale data en maken daarbij gebruik van de kennis die hiermee inmiddels bij andere overheden is opgedaan.

Europa

- De SP is tegen het nodeloos rondpompen van middelen in Europa. De Provincie maakt daarom passend gebruik van deze Europese middelen en fondsen. Er wordt geen project bedacht, omdat we daarmee geld kunnen binnenhalen.

Ruimtelijke ordening

Woningbouw

- Het aandeel huur in de woningvoorraad moet omhoog. Er moeten meer betaalbare woningen komen voor groepen waarvoor een tekort is, zoals studenten, starters en ouderen.
- Nieuwbouwwoningen moeten standaard bezoekbaar zijn voor mensen met een beperking. We maken hierover samen met de gemeentes afspraken.
- De Provincie dringt bij gemeentes aan op het reguleren van de huren in het middensegment, zoals dat in de stad Utrecht is gebeurd met het Actieplan Middenhuur. Daarnaast bepleit de Provincie actief bij het Rijk de woekerprijzen voor huurwoningen te beteugelen.
- De Provincie voert de regie als het gaat om 'de ongedeelde stad'. Iedereen moet een kans krijgen om hier te wonen, ongeacht de dikte van je portemonnee. Bij nieuwe ontwikkelingen, ook in kleinere gemeentes, wordt een mix van woningen voor alle inkomens voorwaarde. Gemeten over de gehele Provincie moet er bij nieuwbouw minimaal 30% sociale huur komen. Hierbij werkt de Provincie intensief samen met de betrokken gemeentes.
- De Provincie voert bij het Rijk actief een lobby voor het vervangen van de verhuurderheffing door een investeringsplicht voor de corporaties. De extra investeringsruimte bevordert de beschikbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid van de sociale voorraad.
- We stoppen met het opheffen van bestaande ggz-voorzieningen. Mensen kunnen alleen uitstromen als de zorg in de wijk op orde is. De opvang verdelen we beter over de hele Provincie.
- Woningen in de slechtste staat worden bij renovatieplannen als eerste aangepakt. Daarbij wordt ook gekeken naar het energielabel. Verduurzaming van de woning gebeurt zonder huurverhoging om het draagvlak te vergroten.
- Waar bestaande kernen moeten worden uitgebreid, wordt er duurzaam gebouwd in de stedelijke regio's, langs goede ov-verbindingen en met voldoende voorzieningen.
- In gemeentes waar in sterke mate sprake is van vergrijzing, zoals Utrechtse Heuvelrug en De Bilt, stuurt de Provincie op de bouw van drempelloze appartementen binnen de bestaande bebouwde kom. Dat bevordert de doorstroming en vermindert de roep om te bouwen in het groen. Voorwaarde daarbij is voldoende groen om de hoek, bijvoorbeeld door binnentuinen.
- Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen helpt de Provincie de gemeentes om het publieke belang veilig te stellen: voldoende groen, fiets- en OV-voorzieningen zijn onmisbaar.

Zo nodig helpt de Provincie hierbij door middel van de aankoop van grond.

- Er wordt niet gestart met het bouwen in groengebieden zoals Rijnenburg, voordat lopende en gestagneerde programma's zijn afgerond. Aan het Groene Hart wordt niet getornd.
- Zolang er geen concreet uitzicht is op ontwikkeling van de A12-zone tussen Houten en Oudenrijn, besteden we ook geen menskracht en middelen aan de plannenmakerij hiervoor.

Kantoren, bedrijventerreinen

- De Provincie gaat aan de slag bij het herbestemmen van leegstaande kantoren, met name om meer sociale woningbouw en studentenkamers te realiseren. Na het schrappen van overbodige nieuwbouw kantorenlocaties zetten we hiermee een volgende stap.
- We bieden geen ruimte meer voor nieuwe bedrijventerreinen. We investeren in hergebruik en herstructurering van bestaande bedrijventerreinen, waarbij een mix van wonen en werken voorop staat.
- De huidige terreinen voor zware milieucategorieën, zoals Lage Weide in Utrecht, blijven beschikbaar voor deze bedrijven. Iedereen gebruikt de producten die er worden gemaakt en ze bieden broodnodige werkgelegenheid voor de onderkant van de arbeidsmarkt.
- We steunen de ontwikkeling van De Uithof naar een gebied met een mix van functies. Daarbij krijgen de aanwezige partijen groeiruimte 'stadinwaarts' en ontwikkelen we de overige ruimte tot volwaardige groene buffers.

Natuur

- We strijden voor behoud en waar mogelijk verdere uitbreiding van groene ruimte. Binnenstedelijk bouwen heeft altijd de voorkeur. Alleen bij hoge uitzondering en bij heel zwaarwegende redenen is bouwen buiten de bebouwde kom een optie. We zetten daarbij in op compensatie van het verlies van groene ruimte in de provincie.
- We zetten volop in op de realisatie van het Utrechtse natuurnetwerk en werken een strategie uit voor een versnelling ervan.
- De Provincie pakt een rol in nieuwe vormen van financiering van natuur en landschap. Bijvoorbeeld in de vorm van samenwerking met bestaande groenfondsen.
- De Provincie gaat scherper handhaven op het storten van (drugs)afval in onze bossen, rivieren en plassen.
- We stimuleren de aanleg van voedselbossen als iedereen daarvan kan profiteren.

Landbouw en Dierenwelzijn

- Dierenwelzijn staat bij ons hoog in het vaandel. Bio-industrie en andere massale dierenpakhuizen worden dan ook actief teruggedrongen. Ze veroorzaken dierenleed, zijn een bedreiging voor de natuur, zorgen voor overbemesting, kunnen een gevaar zijn voor de volksgezondheid en brengen omgevingshinder mee.
- Bij de bestrijding van dierenoverlast wordt altijd gekozen voor de meest diervriendelijke oplossing.
- We maken het makkelijker en financieel aantrekkelijker voor boeren om te helpen met landschapsbeheer, onder andere door sterk vereenvoudigde regels, continuïteit en hogere beheervergoedingen.
- De Provincie verbiedt het gebruik van Roundup en andere milieubelastende bestrijdingsmiddelen.
- In gebieden grenzend aan de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) maken we ruimte voor duurzame en biologische landbouw. Deze gebieden wijzen we aan in de structuurvisie voor ruimtelijke ordening in de provincie.
- Intensieve landbouw wordt niet toegestaan rond de EHS.
- We zullen de Universiteit Wageningen, HBO en MBO opleidingen actief betrekken bij het levensvatbaar maken van regionale landbouw. Winsten van multinationals in diervoeder en voedselverwerking en -verkoop zijn hierbij niet leidend.

Water

- We staan voor het behouden van de huidige prijs en kwaliteit van ons drinkwater. De drinkwatervoorziening blijft in publieke handen.
- De geneesmiddelenindustrie, landbouwgif en risicovolle energiewinningsprojecten mogen de kwaliteit van ons grondwater niet aantasten.
- Waterveiligheid staat wat ons betreft bovenaan. De klimaatverandering brengt opgaven voor dijkversteving mee, die wij vol ondersteunen, met respect voor omwonenden en natuur. Wij willen deze opgave niet laten vertroebelen door tegenstrijdige belangen van de toeristenindustrie zoals de wegverbreding bij Fort Honswijk.

Economie, energie, mobiliteit

Duurzame economie, werk

- Duurzaamheid, leefbaarheid voor de omgeving en aansluiting op de arbeidsmarktbehoefte van de inwoners zijn leidend bij de economische ontwikkeling. Behoud van de maakindustrie en de uitvoering van publieke taken als zorg, onderwijs, openbaar vervoer, veiligheid, groenvoorziening en huisvuilophaal, staan daarbij hoog in het vaandel.
- We staan geen megawinkelcentra toe in de provincie. Dit soort initiatieven gaat ten koste van de detailhandel en de voorzieningen in dorpscentra.
- We creëren meer stageplaatsen bij de provincie en de door de provincie gefinancierde organisaties, en zoeken oplossingen voor bedrijven die achterblijven in het aanbieden van stageplaatsen.
- De EBU (Economic Board Utrecht), gaat zich meer richten op extra werkgelegenheid voor mensen met VMBO- en MBO-opleidingen en een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit geldt ook voor mensen met een beperking. Versterking van het MKB is ook een aandachtspunt. De eindverantwoordelijkheid voor dit beleid ligt bij de Provincie en niet bij de EBU. Hierbij wordt de samenwerking met de Universiteit, de Hogeschool en de ROC's aangehaald.

Energie, klimaat

- We benutten optimaal de mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen op daken van scholen en andere overheidsgebouwen, daken van parkeergarages en sociale huurwoningen. Bestaande subsidieregelingen blijven onverkort van toepassing.
- Windenergie is kansrijk als bewoners meer betrokken zijn en financieel voordeel ervaren. We benutten optimaal de al bestaande infrastructuur voor transport. Kleinere energiecoöperaties krijgen een grotere rol. De Provincie gaat het draagvlak onder de bevolking actief vergroten. Energietransitie is niet exclusief voor Tesla-rijders.
- De Provincie is terughoudend met de aanleg van zonneweiden. Geld dat verdiend wordt met de exploitatie daarvan komt direct ten goede aan de omwonenden.
- De Provincie Utrecht blijft schaliegasvrij en we staan gaswinning van kleine velden, als bij Woerden, niet toe.
- De waterkrachtcentrale bij Hagestein wordt op de kortst mogelijke termijn weer in gebruik genomen.

- Energiebesparing bij scholen, bedrijven, huishoudens en publieke- en overheidsgebouwen krijgt topprioriteit.
- De achterstand bij de sanering van asbestdaken op boerderijen, schuren en bedrijfsgebouwen pakken we aan, door de financiële regeling te verruimen voor mensen en kleine bedrijven die het anders niet kunnen betalen.
- Naast de verduurzaming van sociale huurwoningen met de slechtste labels moeten zoveel mogelijk sociale huurwoningen zonnepanelen krijgen, waardoor huurders het direct merken in de portemonnee. We haken hierbij aan bij projecten die door een aantal corporaties worden opgestart en dragen actief bij aan de verdere uitrol.
- De provincie gaat duurzamer inkopen. Het spaargeld van de provincie zetten we weg bij duurzame fondsen.
- Het aardgasvrij maken van woningen moet voor iedereen haalbaar en betaalbaar zijn. De SP staat voor klimaatrechtvaardigheid: de grootste bedrijven mogen niet langer worden ontzien, terwijl de burger de rekening gepresenteerd krijgt.
- Het type warmtenet dat wordt aangelegd ter vervanging van gas is sterk afhankelijk van de omvang en woningdichtheid. Maatwerk is daarvoor nodig.
- De Provincie zorgt met de gemeentes de komende jaren voor de realisatie van minimaal 2 flinke projecten aardgasvrij. Geen symposia en mooie woorden, maar actie.

Openbaar vervoer

- Om de bereikbaarheid in de provincie te verbeteren zorgen we dat het openbaar vervoer een reëel alternatief wordt voor de auto.
- Het OV-netwerk blijft kleine kernen en wijken bedienen. Goed gewaardeerde maar geschrapte lijnen, zoals in Leusden en Hoograven, brengen we terug. Regiotaxi en vrijwilligersbusdiensten mogen het openbaar vervoer niet vervangen.
- Het openbaar vervoer in de Provincie moet daarom terug in publieke handen. Als je er eindverantwoordelijk voor bent voer je het ook zelf uit. We respecteren de rij- en rusttijden van chauffeurs, er komen meer vaste banen en een fatsoenlijk cao-loon.
- De provincie richt een eigen vervoersbedrijf op zodat ze in december 2023 gebruik kan maken van de wettelijke mogelijkheid om in de regio Utrecht het OV weer in publieke handen te nemen. Met dit publieke bedrijf investeren we in uitbreiding en stoppen we de neerwaartse spiraal.
- Stads- en streekvervoer maken we buiten de spits flink goedkoper, zo mogelijk gratis voor ouderen.

- Ziekenhuizen, gezondheidscentra en openbare gebouwen moeten per openbaar vervoer te bereiken zijn vanuit iedere woonkern die op zo'n voorziening is aangewezen.
- We leggen meer goedkope en goed bereikbare P+R locaties aan voor de overstap van auto naar openbaar vervoer, en bij meer stations en andere locaties zorgen we voor OV-fietsen. De provincie stimuleert actief het gebruik van al bestaande P+R locaties.
- Bussen, bus- en treinstations maken we goed toegankelijk voor mensen met een beperking.
- Het moet mogelijk zijn om voor ieder gewenst traject met één abonnement te volstaan, ook als dat traject wordt bediend door meerdere vervoerders.
- We maken eindelijk serieus werk van OV-knooppunten rond Utrecht, zodat niet meer alle bussen door het centrum van de stad hoeven en we Utrecht CS kunnen ontlasten.
- We zorgen dat alle regiotalaxidiensten in de provincie punctueel, flexibel en klantgericht zijn. Mensen die er van afhankelijk zijn, zouden er geen last van moeten hebben dat meerdere organisaties de uitvoering doen. De Provincie blijft een evenredig deel van de Regiotaxi bekostigen.
- We zetten, bij de volgende concessie, in op zo veel mogelijk zero emissiebussen.
- De aanleg van een spoorverbinding van Almere via Utrecht naar Breda, parallel aan de A27 moet nu eindelijk worden gerealiseerd.

Fiets

- We maken meer binnenwegen verkeersluw om ruimte te geven aan fietsers.
- We werken verder aan het aanleggen van veilige en snelle fietsroutes. De prioriteitenlijst van de Fietsersbond is daarbij leidend.
- We investeren in fietsenstallingen bij bushaltes, met een fijnmazig netwerk van deelfietsen.
- We willen uitbreiding van snelfietsroutes, zodanig dat iedere gemeente binnen de provincie Utrecht is aangesloten op een snelfietsroute en daarmee op het provinciale netwerk van snelfietsroutes.
- We investeren in de ontwikkeling en verspreiding van een provinciale kaart met inzicht in de actuele snelfietsroutes en het gehele provinciale (snel)fietsnetwerk.

- Werkgevers stimuleren in het bevorderen van gebruik van de fiets voor woon-werkverkeer. We ondersteunen gemeenten bij het bevorderen van fietsgebruik.
- We stimuleren dat OV-fietsen op zondag ook op een ander station kunnen worden ingeleverd.

Automobiliteit

- Meer en bredere snelwegen zijn geen duurzame oplossing voor het fileleed. Ze geven alleen nog meer ruimte aan de groei van een niet duurzame economie. De duurzame oplossing moet komen van beter op elkaar afgestemde OV-Fiets-Rail netwerken.
- We accepteren geen nieuwe wegen als daardoor de gezondheid van omwonenden bedreigd wordt. De normen van de WHO voor (ultra)fijnstof zijn daarbij leidend.
- Om geluidhinder te bestrijden worden alle provinciale wegen voorzien van stil asfalt en gaat de maximumsnelheid standaard naar 60 km per uur, waar de verkeersveiligheid in het geding is.
- We maken een actieplan binnenvaart, met voorstellen om de infrastructuur voor goederentransport over water te verbeteren, om de noodzaak voor goederentransport over de weg te verminderen.
- Het autoverkeer in de provincie wordt meer gebundeld door sluiproutes onaantrekkelijk te maken.
- We blijven ons verzetten tegen de verbreding van de A27; de maximumsnelheid op de gehele lokale snelwegring (A2-A12-A27-Noordelijke randweg en de Zuilense Ring) rond Utrecht moet naar 80 km/uur. Beter voor de doorstroming en het leefmilieu van de mensen die er wonen.
- De Westelijke Ontsluiting Amersfoort wordt niet aangelegd. Het geld dat hiervoor bestemd was wordt ingezet voor echte knelpunten in het verkeer.
- De rondweg Veenendaal wordt niet verdubbeld.

De menselijke maat

Leefbaarheid

- Voor gemeenten die tekort komen om hun taken goed uit te voeren zijn er andere oplossingen dan herindelingen. De provincie kan ambtelijke ondersteuning organiseren, of gemeenten kunnen op ambtelijk niveau met elkaar samenwerken.
- Herindeling van gemeentes kan alleen indien een meerderheid van de inwoners instemt via een referendum.
- Na een herindeling zorgen we ervoor dat de reisafstand niet toeneemt voor gemeentelijke zaken zoals het ophalen van een paspoort.

Voorzieningen

- Het niveau van voorzieningen in dorpen en wijken blijft op peil. Het verdwijnen van voorzieningen uit dorpen en buitenwijken moet stoppen.
- In elke dorpskern moet het voorzieningenniveau de leefbaarheid garanderen. Er is een huisarts, een wijkverpleegkundige, een supermarkt, een pinautomaat, een busverbinding, een bibliotheekvoorziening en een (basis)school. De Provincie werkt hierin samen met de gemeentes, zo nodig ook via een Provinciale bijdrage.
- Sportvoorzieningen met een bovenlokale betekenis kunnen ook bij de Provincie aankloppen voor ondersteuning. De Provincie zet zich – net zoals bij de regionale vogelopvang - in voor bijdragen vanuit de gemeentes aan zulke sportvoorzieningen.

Toegankelijkheid

- Provinciale gebouwen en voorzieningen, waaronder zwembassins en andere recreatie, maken we toegankelijk voor mensen met een beperking.
- Alle communicatie van de provincie moet voldoen aan de eisen van toegankelijkheid voor mensen met een handicap.
- We bevorderen de stichting van kleinschalige woonvoorzieningen en dagopvang, zoals zorgboerderijen. Goede spreiding staat voorop. Het (taxi-)tarief voor halen en brengen houden we voor iedereen op een betaalbaar niveau.
- We geven meer steun aan recreatieve activiteiten en projecten voor veilige omgevingen voor mensen met een beperking.

Cultuur

- Met het cultuurbudget haken we aan bij het nieuwe cultuurconvenant in 2020, waarbij de nadruk ligt op kleinschalige kunstuitingen en -instellingen.
- We ondersteunen streekmusea om de verhalen van de streek en het cultureel erfgoed te vertellen, te behouden en door te geven aan volgende generaties.
- We stimuleren boeken lezen onder jongeren via projecten van stichting lezen. Met name onder de groepen waar dit nodig is, zoals op VMBO-scholen, of op basisscholen waar veel kinderen moeite hebben met lezen.
- De afgelopen jaren zijn er steeds meer bibliotheken verdwenen. Dit terwijl die een belangrijke rol spelen bij het stimuleren van lezen van jong en oud. Daarom maakt de provincie zich hard voor herstel, opbouw en onderhoud van een volwaardig bibliothekennetwerk in de provincie.
- Culturaanbod van Kunst Centraal zetten we ook weer in voor het middelbaar onderwijs, zoals dat tot en met 2011 het geval was.
- Subsidie voor het Jeugdcultuurfonds zetten we door.
- Vaker dan nu komen leegstaande kantoor- en winkelpanden beschikbaar als laagdrempelige oefenruimte. Dit wordt een extra taak voor de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU).
- De SP staat pal voor behoud van cultureel erfgoed.